



PRESSMEDDELANDE nr 53/25

Luxemburg den 29 april 2025

Domstolens dom i mål C-452/23 | Fastned Deutschland

EU-domstolen preciserar på vilka villkor en koncession får ändras utan att något nytt tilldelningsförfarande behöver genomföras

Möjligheten att på vissa villkor ändra ett koncessionsavtal utan att något nytt tilldelningsförfarande genomförs gäller även för en koncession som ursprungligen tilldelats en in house-enhet, men där koncessionshavaren har privatiserats sedan den ursprungliga tilldelningen

EU-domstolen har, inom ramen för en tvist om utvidgning av befintliga koncessioner för drift av serviceanläggningar vid tyska motorvägar till att även omfatta uppförande och drift av laddningsstationer för elfordon, ombetts att uttala sig om det är möjligt att, på vissa villkor, utvidga koncessionerna på detta sätt utan att genomföra något nytt tilldelningsförfarande. EU-domstolen anser att den omständigheten att koncessionen ursprungligen tilldelats en *in house*-enhet och att koncessionshavaren har privatiserats sedan den ursprungliga tilldelningen, inte utgör hinder för detta. Det är inte nödvändigt att kontrollera om den ursprungliga tilldelningen av koncessionen är lagenlig när fristen för att angripa den har löpt ut. Villkoret att behovet av ändringen ska ha "uppstått till följd av" oförutsebara omständigheter innebär att dessa omständigheter kräver att den ursprungliga koncessionen anpassas för att den ska kunna fortsätta att fullgöras på ett korrekt sätt.

Autobahn Tank & Rast och Ostdeutsche Autobahntankstellen driver omkring 90 procent av serviceanläggningarna vid de tyska federala motorvägarna enligt cirka 360 koncessionsavtal som de har med den tyska staten.¹ Den tyska staten har senare, utan att genomföra något tilldelningsförfarande, utvidgat dessa koncessioner till att omfatta uppförande och drift av laddningsstationer för elfordon vid dessa serviceanläggningar. Fastned², som driver sådana laddningsstationer i Tyskland, angrep denna utvidgning av koncessionerna vid tysk domstol.

280 av de 360 koncessionerna tilldelades under perioden 1996–1998 föregångarbolaget till de båda aktuella koncessionshavarna utan anbudsinfordran. Koncessionerna tilldelades för en period på högst 40 år. Vid den tidpunkten var föregångarbolaget helägt av den tyska staten innan det helt privatiserades.

Fastned anser att utvidgningen av koncessionerna till att omfatta laddningsstationer är ogiltig, eftersom den borde ha föregåtts av ett tilldelningsförfarande på EU-nivå.

Den tyska domstolen har bett EU-domstolen att klargöra EU-rättens bestämmelser om tilldelning av sådana koncessioner som på grund av sitt värde i princip måste vara var föremål för konkurrensutsättning.³

En av dessa bestämmelser gör det möjligt att på vissa villkor⁴ ändra en befintlig koncession utan att genomföra något nytt tilldelningsförfarande, om behovet av att ändra koncessionen har "uppstått till följd av" oförutsebara omständigheter. Enligt Fastned är denna bestämmelse inte tillämplig på koncessioner som inte ursprungligen tilldelats efter ett anbudsförfarande.

EU-domstolen svarar att denna bestämmelse även är tillämplig när koncessionen ursprungligen har tilldelats en *in house*-enhet⁵ utan anbudsinfordran och koncessionshavaren inte längre är en *in house*-enhet vid den tidpunkt då föremålet för koncessionen ändras. Denna bestämmelse kräver inte att nationella domstolar prövar lagenligheten

av den ursprungliga tilldelningen av en koncession i samband med en talan om ogiltigförklaring av en ändring av koncessionen, när fristerna för att angripa den ursprungliga tilldelningen har löpt ut.

EU-domstolen preciserar vidare att behovet av ändring av en koncession har "uppstått", i den mening som avses i samma bestämmelse, om det till följd av oförutsebara omständigheter är nödvändigt att anpassa den ursprungliga koncessionen för att säkerställa att den ska kunna fortsätta att fullgöras på ett korrekt sätt.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av EU-rätten eller om giltigheten av en EU-rättsakt. EU-domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

[Domen i fulltext och eventuellt en resumé](#) av domen publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎(+352) 4303 3127.

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎(+32) 2 2964106.

Håll dig uppdaterad!



¹ Genom det privaträttsliga bolaget Autobahn des Bundes som är oförytterlig egendom tillhörande Förbundsrepubliken Tyskland.

² Tesla Germany angrep inledningsvis ändringarna av koncessionerna tillsammans med Fastned, men valde senare att återkalla sin talan.

³ Europaparlamentets och rådets [direktiv 2014/23/EU](#) av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner.

⁴ Enligt den aktuella bestämmelsen krävs det att tre villkor är uppfyllda för att det ska vara möjligt att ändra en koncession utan att något nytt tilldelningsförfarande genomförs. Det första villkoret innehåller två delar, nämligen för det första att det uppkommit omständigheter som en omdömesgill upphandlande myndighet inte hade kunnat förutse och, för det andra, att behovet av att ändra koncessionen uppstått till följd av dessa omständigheter. Det andra villkoret är att ändringen inte medför att den aktuella koncessionens övergripande karaktär ändras. Det tredje villkoret innebär att värdeökningen av koncessionen i princip inte får överstiga 50 procent av värdet på den ursprungliga koncessionen.

⁵ Enligt de bestämmelser som gällde under den tidsperiod då den ursprungliga tilldelningen av 280 av de 360 koncessionerna ägde rum, ansågs en enhet utgöra en *in house*-enhet i) om den upphandlande myndigheten utövade kontroll över den enheten motsvarande den som den utövade över sin egen förvaltning och ii) om koncessionshavaren bedrev huvuddelen av sin verksamhet tillsammans med den upphandlande myndighet som innehar den.